

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 29 stycznia 2009 r.*

W sprawie C-19/08

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 68 ust. 1 WE i art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (Szwecja) postanowieniem z dnia 17 stycznia 2008 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 stycznia 2008 r., w postępowaniu:

Migrationsverket

przeciwko

Edgarowi Petrosianowi,

Nelli Petrosian,

Svetlanie Petrosian,

* Język postępowania: szwedzki.

Davidowi Petrosianowi,

Maxime Petrosianowi,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis
i J. Malenovský (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka, działającego w charakterze
pełnomocnika,

- w imieniu rządu greckiego przez M. Michelogiannaki, działającą w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu węgierskiego przez R. Somssich, J. Fazekas oraz K. Borvölgyi, działające w charakterze pełnomocników,

- w imieniu rządu niderlandzkiego przez C. Wissels, działającą w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu austriackiego przez E. Riedla, działającego w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu polskiego przez M. Dowgielewicza, działającego w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu fińskiego przez A. Guimaraes-Purokoski, działającą w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu norweskiego przez M. Emberlanda oraz S. Gudbrandsen, działających w charakterze pełnomocników,

- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez M. Condou-Durande oraz J. Enegrena, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 20 ust. 1 lit. d) i art. 20 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. L 50, s. 1)

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między E. i S. Petrosian, jak również trojgiem ich dzieci (zwanymi dalej razem „członkami rodziny Petrosian”), obywatelami Armenii (z wyjątkiem Nelli Petrosian, obywatelki Ukrainy), a Migrationsverket (krajowym urzędem imigracyjnym), który jest odpowiedzialny za sprawy imigracyjne i do którego należy rozpatrzenie wniosku zainteresowanych o udzielenie azylu, w przedmiocie decyzji tego organu nakazującej przekazanie rodziny Petrosian innemu państwu członkowskiemu, w którym odrzucono ich pierwszy wniosek o udzielenie azylu.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Motyw czwarty rozporządzenia nr 343/2003 stanowi:

„[Jasna i wykonalna metoda określania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu] [...] powinna być oparta na obiektywnych i sprawiedliwych kryteriach, zarówno dla państwa członkowskiego, jak i dla zainteresowanych osób. W szczególności powinna ona umożliwiać szybkie określenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego, tak aby zagwarantować skuteczny dostęp do procedur określania statusu uchodźcy i nie zagrażać celowi, jakim jest szybkie rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu”.

4 Motyw piętnasty tego rozporządzenia ma następujące brzmienie:

„Rozporządzenie przestrzega praw podstawowych oraz zasad, które są potwierdzone w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej [proklamowanej w Nicei w dniu 7 grudnia 2002 r. (Dz.U. C 364, s. 1)]. W szczególności zmierza do zapewnienia pełnego przestrzegania prawa azylu gwarantowanego art. 18”.

5 Artykuł 1 rozporządzenia nr 343/2003 stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie ustanawia kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego”.

6 Artykuł 3 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje:

„Państwa członkowskie rozpatrują wniosek każdego obywatela państwa trzeciego, który składa wniosek jakiegokolwiek państwu członkowskiemu na granicy lub na jego terytorium. Wniosek jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo, które kryteria wymienione w rozdziale III wskazują jako odpowiedzialne”.

7 Artykuł 4 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Proces określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu na podstawie niniejszego rozporządzenia rozpoczyna się, gdy tylko wniosek o udzielenie azylu zostanie po raz pierwszy złożony w państwie członkowskim.

[...]

5. Osoba ubiegająca się o azyl, przebywająca w innym państwie członkowskim i tam składająca wniosek o udzielenie azylu po wycofaniu swojego wniosku w trakcie procesu określania państwa odpowiedzialnego, zostaje przyjęta z powrotem, na warunkach ustanowionych w art. 20, przez państwo członkowskie, w którym wniosek o udzielenie azylu został złożony, w celu zakończenia procesu określenia państwa odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu.

[...]”.

- 8 Zawarty w rozdziale V rozporządzenia nr 343/2003, poświęconym przejściu i przyjęciu z powrotem osoby ubiegającej się o azyl, art. 16 ma następujące brzmienie:

„1. Państwo członkowskie odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku o udzielenie azylu na podstawie niniejszego rozporządzenia jest zobowiązane do

[...]

- e) przyjęcia z powrotem, na warunkach ustanowionych w art. 20, obywatela państwa trzeciego, którego wniosek został odrzucony i który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez pozwolenia.

[...]”.

- 9 Artykuł 20 rozporządzenia nr 343/2003 stanowi:

„1. Osoba ubiegająca się o azyl jest przyjmowana z powrotem zgodnie z art. 4 ust. 5 i art. 16 ust. 1 lit. c), d) i e) w następujący sposób:

- a) wniosek o przyjęcie wnioskodawcy z powrotem musi zawierać informacje umożliwiające państwu członkowskiemu, któremu składany jest wniosek, sprawdzenie, czy jest ono w tym zakresie odpowiedzialne;

- b) państwo członkowskie wezwane do przyjęcia wnioskodawcy z powrotem jest zobowiązane do przeprowadzenia niezbędnych kontroli i udzielenia odpowiedzi na wniosek tak szybko, jak to możliwe, a w [każdych] okolicznościach w terminie [nie]przekraczającym jednego miesiąc[a] od [złożenia] wniosku. Jeżeli wniosek oparty jest na danych pochodzących z systemu Eurodac, termin ten ulega skróceniu do dwóch tygodni;
- c) w przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowany jest wniosek, nie przekazuje swojej decyzji przed upływem okresu jednego miesiąca lub okresu dwóch tygodni, określonego w lit. b), przyjmuje się, że wyraża ono zgodę na przyjęcie wnioskodawcy z powrotem;
- d) państwo członkowskie, które wyraża zgodę na przyjęcie z powrotem osoby ubiegającej się o azyl, jest zobowiązane do ponownego przyjęcia tej osoby na swoje terytorium. Przeniesienia dokonuje się zgodnie z prawem krajowym wnioskującego państwa członkowskiego, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na przyjęcie z powrotem przez inne państwo członkowskie lub od podjęcia decyzji w sprawie odwołania [...] lub rewizji, w przypadku gdy ma to skutek zawieszający;
- e) wnioskujące państwo członkowskie powiadamia osobę ubiegającą się o azyl o decyzji dotyczącej jej przyjęcia z powrotem przez odpowiedzialne państwo członkowskie. Decyzja określa podstawy, na jakich została oparta. Zawiera szczegóły dotyczące terminu dokonania przeniesienia oraz jeżeli jest to niezbędne, zawiera informacje w sprawie miejsca i terminu, w którym wnioskodawca powinien się stawić, jeżeli podróżuje do właściwego państwa członkowskiego własnymi środkami. Od decyzji tej można się odwołać lub może ona zostać poddana zmianie. Odwołanie się lub zmiana dotyczące tej decyzji nie zawieszają wykonania przekazania, z wyjątkiem przypadków gdy sądy lub właściwe organy tak postanowią na zasadzie jednostkowych przypadków, jeżeli zezwala na to ustawodawstwo krajowe.

W miarę potrzeby wnioskujące państwo członkowskie wyposaża osobę ubiegającą się o azyl w przepustkę o wzorze przyjętym zgodnie z procedurą określoną w art. 27 ust. 2.

Odpowiedzialne państwo członkowskie powiadamia wnioskujące państwo członkowskie o bezpiecznym przybyciu osoby ubiegającej się o azyl lub o tym, że osoba ta nie zjawiała się w wyznaczonym terminie.

2. W przypadku gdy nie dokonano przeniesienia w okresie sześciomiesięcznego terminu, odpowiedzialność spoczywa na państwie członkowskim, w którym złożono wniosek o udzielenie azylu. Termin ten może być przedłużony do maksymalnie jednego roku, jeżeli nie dokonano przeniesienia w związku z uwięzieniem osoby ubiegającej się o azyl, lub do maksymalnie osiemnastu miesięcy, jeżeli osoba ubiegająca się o azyl ukrywa się.

[...]”.

Uregulowania krajowe

¹⁰ Zawarty w rozdziale 1 art. 9 utlänningslagen (2005:716) (ustawy 2005:716 o obcokrajowcach) stanowi, że przepisy dotyczące wydalenia osób ubiegających się o azyl przewidziane w tej ustawie mają również zastosowanie mutadis mutandis do przekazania zgodnie z rozporządzeniem nr 343/2003.

- 11 Artykuł 6 rozdziału 4 jak i art. 4 i art. 7 rozdziału 8 tej ustawy przewidują, że decyzje dotyczące uznania statusu uchodźcy politycznego i wydalenia osób ubiegających się o azyl są wydawane przez Migrationsverket.
- 12 Zgodnie z art. 3 rozdziału 14 tej ustawy od decyzji wydanej przez Migrationsverket może przysługiwać odwołanie w pierwszej instancji do migrationsdomstol (okręgowego sądu administracyjnego orzekającego w sprawach imigracyjnych), gdy decyzja ta dotyczy między innymi wydalenia osoby ubiegającej się o azyl.
- 13 Zawarty w rozdziale 16 art. 9 ust. 1 i 3 tej ustawy stanowi, że od orzeczeń migrationsdomstol przysługuje odwołanie do Migrationsöverdomstol (administracyjnego sądu apelacyjnego orzekającego w sprawach imigracyjnych), od którego wyroków nie przysługuje żadne odwołanie.
- 14 Artykuł 28 förvaltningsprocesslagen (1971:291) (ustawy 1971:291 o postępowaniu administracyjnym) stanowi, że sądy rozpoznające odwołanie mogą, z jednej strony, zarządzić, że decyzja, od której wniesiono odwołanie, o ile podlega natychmiastowemu wykonaniu, nie podlega wykonaniu aż do wydania w tek kwestii nowego zarządzenia, a z drugiej strony, zarządzić inne właściwe w sprawie środki tymczasowe.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

- 15 Członkowie rodziny Petrosian wystąpili w dniu 22 marca 2006 r. z wnioskami o udzielenie azylu w Szwecji, gdzie w tym czasie przebywali.

- 16 Po zbadaniu tych wniosków okazało się, że zainteresowani złożyli już inne wnioski, między innymi we Francji. Migrationsverket zwrócił się zatem do władz francuskich, na podstawie art. 16 ust. 1 lit. e) rozporządzenia nr 343/2003, o przyjęcie z powrotem członków rodziny Petrosian.
- 17 Władze te nie udzieliły Migrationsverket odpowiedzi w terminie przewidzianym w art. 20 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 343/2003. Migrationsverket wskazał im zatem, że zgodnie z art. 20 ust. 1 lit. c) tego rozporządzenia, przyjmuje się, że Republika Francuska wyraziła zgodę na przyjęcie z powrotem członków rodziny Petrosian.
- 18 W późniejszym terminie władze francuskie potwierdziły Migrationsverket, że wyraziły zgodę na przyjęcie z powrotem zainteresowanych. W tych okolicznościach Migrationsverket wydał w dniu 1 sierpnia 2006 r. decyzję o przekazaniu członków rodziny Petrosian do Francji na podstawie art. 20 ust. 1 lit. d) i e) rozporządzenia nr 343/2003.
- 19 Członkowie rodziny Petrosian wnieśli od decyzji z dnia 1 sierpnia 2006 r. nakazującej to przekazanie odwołanie do länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen, (okręgowego sądu administracyjnego w regionie Skåne orzekającego w sprawach imigracyjnych), i zażądali rozpoznania ich wniosków o udzielenie azylu w Szwecji.
- 20 W dniu 23 sierpnia 2006 r. sąd ten postanowił zawiesić wykonanie przekazania do Francji członków rodziny Petrosian do czasu wydania ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie lub do czasu, gdy nie postanowi on w tej kwestii inaczej. W dniu 8 maja sąd ten wydał orzeczenie co do istoty sprawy, którym oddalił odwołanie członków rodziny Petrosian, a tym samym spowodował podjęcie zawieszonego postępowania w sprawie przekazania tej rodziny do Francji.

- 21 Członkowie rodziny Petrosian wnieśli odwołanie od orzeczenia länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen do Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (apelacyjnego sądu administracyjnego Sztokholmu orzekającego w sprawach imigracyjnych), podnosząc błąd proceduralny, i domagali się uchylenia decyzji nakazującej ich przekazanie do Francji, a tytułem żądania ewentualnego — przekazania sprawy do länsrätten i Skåne län.
- 22 W dniu 10 maja 2007 r. Kammarrätten i Stockholm Migrationsöverdomstolen postanowił zawiesić wykonanie decyzji o przekazaniu członków rodziny Petrosian do Francji do czasu wydania ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie lub do czasu, gdy nie postanowi on w tej kwestii inaczej.
- 23 W dniu 16 maja 2007 r. sąd ten wydał ostateczny wyrok uchylający orzeczenie länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen i przekazał mu ponownie sprawę uzasadniając to nieprawidłowością proceduralną wynikającą z niewłaściwego składu sędziowskiego, jaki orzekał w tej sprawie. Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen nakazał również zawieszenie wykonania decyzji o przekazaniu rodziny Petrosian do Francji do czasu wydania przez länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen orzeczenia co do istoty sprawy bądź wydania innego postanowienia w tej kwestii.
- 24 Länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen wydał nowe orzeczenie w sprawie w dniu 29 czerwca 2007 r.; uchylił on decyzję Migrationsverket o przekazaniu członków rodziny Petrosian do Francji. Przekazał on sprawę do Migrationsverket do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu swojego orzeczenia länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen odniósł się do przełomowego orzeczenia Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen z dnia 14 maja 2007 r., w którym tenże sąd orzekł, że wykładni art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003, na mocy którego przeniesienia dokonuje się najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na przyjęcie z powrotem przez inne państwo członkowskie lub od podjęcia decyzji w sprawie odwołania lub rewizji, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający, należy

dokonywać w ten sposób, że termin na wykonanie przekazania winien biec od dnia wydania tymczasowego orzeczenia zawieszającego wykonanie transferu.

25 Z uwagi na to, iż länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen orzekł w przedmiocie zawieszenia w dniu 23 sierpnia 2006 r., termin na wykonanie przekazania upłynął jego zdaniem w dniu 24 lutego 2007 r., dacie począwszy od której, po pierwsze, Królestwo Szwecji stało się ponownie odpowiedzialne za zbadanie wniosków członków rodziny Petrosian o udzielenie azylu na podstawie art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 343/2003 a po drugie, zainteresowani nie mogli już zostać przekazani do Francji.

26 Migrationsverket wniósł odwołanie od orzeczenia länsrätten i Skåne län, migrationsdomstolen do Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen w dniu 9 lipca 2007 r. Utrzymał on przed tym sądem, że po wydaniu orzeczenia w przedmiocie zawieszenia termin na wykonanie przekazania uległ zawieszeniu w taki sposób, że zaczyna on biec w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym zawieszona decyzja zacznie ponownie podlegać wykonaniu.

27 W tych okolicznościach Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen postanowił zawiesić postępowanie w sprawie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

Czy wykładni art. 20 ust. 1 lit. d) i art. 20 ust. 2 rozporządzenia [...] nr 343/2003 [...] należy dokonywać w ten sposób, że oznaczają one, iż odpowiedzialność za zbadanie wniosku o azyl przechodzi na państwo członkowskie, w którym wniosek został złożony, jeżeli przekazanie nie zostało dokonane w ciągu sześciu miesięcy od wydania tymczasowej decyzji o zawieszeniu przekazania i niezależnie od tego, kiedy została wydana ostateczna decyzja o tym czy przekazanie ma nastąpić?.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 28 Zadając to pytanie, sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 20 ust. 1 lit. d) i art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 343/2003 należy dokonywać w ten sposób, że kiedy w ramach procedury transferu osoby ubiegającej się o azyl ustawodawstwo wnioskującego państwa członkowskiego przewiduje skutek zawieszający odwołania, termin na wykonanie przekazania zaczyna już biec od momentu wydania tymczasowego orzeczenia sądowego zawieszającego wykonanie procedury transferu, czy też jedynie od momentu wydania orzeczenia sądowego rozstrzygającego co do istoty sprawy, które nie może już stanowić przeszkody dla takiego wykonania.

Uwagi przedłożone Trybunałowi

- 29 Osiem rządów, które przedstawiły w niniejszej sprawie uwagi na piśmie, jak również Komisja Wspólnot Europejskich są zdania, że wykładni art. 20 ust. 1 lit. d) i art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 343/2003 należy dokonywać w ten sposób, że w przypadku skutku zawieszającego odwołania wniesionego od decyzji w przedmiocie przekazania termin sześciu miesięcy, w ciągu którego winno być wykonane to przekazanie, biegnie jedynie od momentu wydania orzeczenia rozstrzygającego w przedmiocie tego odwołania, a nie od momentu wydania orzeczenia nakazującego zawieszenie wykonania tego transferu.
- 30 Zdaniem tych rządów i Komisji z prac przygotowawczych nad rozporządzeniem nr 343/2003 wynika, że prawodawca wspólnotowy zamierzał wprowadzić system, w którym przekazanie nie może być wykonane, dopóki nie zostanie wydane orzeczenie rozstrzygające w przedmiocie odwołania. Rozwiązanie odwrotne spowodowałoby bowiem nałożenie na sądy i właściwe władze terminu maksymalnego, w którym należałoby orzekać w przedmiocie odwołań dotyczących decyzji o przekazaniu, co jest sprawą nieleżącą w gestii prawodawcy wspólnotowego. Poza tym ocena indywidualnych sytuacji objętych zakresem tego rozporządzenia wymaga dogłębnych analiz, które trudno jest doprowadzić do końca w terminie sześciu miesięcy.

- 31 Niektóre z tych rządów podnoszą ponadto, że z pragmatycznego punktu widzenia nałożenie na sądy krajowe obowiązku orzekania w terminie sześciu miesięcy ułatwiłoby nadużywanie procedury wnoszenia odwołań przez osoby ubiegające się o azyl, ponieważ w państwach członkowskich, gdzie sądy obciążone są nadmierną ilością spraw, termin ten byłby wielokrotnie przekraczany, z takim skutkiem, że wnioskujące państwo członkowskie stawałoby się automatycznie państwem odpowiedzialnym za zbadanie wniosku o udzielenie azylu.

Odpowiedź Trybunału

- 32 Na mocy art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003 przeniesienia osoby ubiegającej się o azyl do państwa członkowskiego, które jest zobowiązane do ponownego jej przyjęcia, dokonuje się tak szybko jak to możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na przyjęcie z powrotem przez inne państwo członkowskie lub od podjęcia decyzji w sprawie odwołania lub rewizji, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający. Zgodnie z art. 20 ust. 2 w przypadku gdy nie dokonano przeniesienia w okresie sześciomiesięcznego terminu, odpowiedzialność spoczywa na państwie członkowskim, w którym złożono wniosek o udzielenie azylu.
- 33 Z brzmienia tych przepisów nie wynika jasno, czy termin na wykonanie przekazania zaczyna już biec od momentu wydania tymczasowego orzeczenia sądowego zawieszającego wykonanie procedury transferu, czy też jedynie od momentu wydania orzeczenia sądowego rozstrzygającego co do istoty sprawy.
- 34 Niemniej należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa wspólnotowego należy brać pod uwagę nie tylko jego brzmienie, lecz także jego kontekst oraz cele regulacji, której część on stanowi (zob. m.in. wyroki: z dnia 18 maja 2000 r. w sprawie C-301/98 KVS International, Rec. s. I-3583, pkt 21; z dnia 23 listopada 2006 r. w sprawie C-300/05 ZVK, Zb.Orz. s. I-11169, pkt 15).

35 Zgodnie z art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003 w związku z art. 20 ust. 1 lit. c) możliwość, by wnioskujące państwo członkowskie dysponowało terminem sześciu miesięcy na dokonanie przekazania osoby ubiegającej się o azyl zachodzi w trzech przypadkach, w zależności od okoliczności. Może ona wiązać się, po pierwsze, z decyzją państwa członkowskiego, do którego skierowany jest wniosek, o wyrażeniu zgody na przyjęcie z powrotem osoby ubiegającej się o azyl, po drugie, z upływem terminu jednego miesiąca, jaki przyznany jest państwu członkowskiemu, do którego skierowany jest wniosek, na wydanie decyzji w przedmiocie wniosku państwa członkowskiego występującego o przyjęcie z powrotem osoby ubiegającej się o azyl, i po trzeciej, z decyzją w sprawie odwołania lub rewizji, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający we wnioskującym państwie członkowskim.

36 Te trzy przypadki winny być przeanalizowane w zależności od tego, czy ustawodawstwo wnioskującego państwa członkowskiego dopuszcza odwołanie mogące posiadać skutek zawieszający, czy też nie, z uwzględnieniem celu, w jakim rozporządzenie nr 343/2003 przewiduje termin na wykonanie przekazania.

37 W tym zakresie należy dokonać rozróżnienia dwóch sytuacji.

38 Jak wynika z brzmienia art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003, w pierwszej sytuacji, w przypadku kiedy nie dopuszcza się odwołania mogącego posiadać skutek zawieszający, termin na wykonanie przekazania zaczyna biec od momentu wydania decyzji, wyraźnej bądź dorozumianej, na mocy której państwo członkowskie, do którego skierowany jest wniosek, wyraża zgodę na przyjęcie z powrotem zainteresowanego, bez względu na niepewność skutków odwołania, które osoba ubiegająca się o azyl mogła wnieść w danym przypadku wobec decyzji nakazującej jej przekazanie do sądów wnioskującego państwa członkowskiego.

39 W tym przypadku pozostaje zatem jedynie określenie sposobu, w jaki nastąpi wykonanie przekazania, w tym między innymi wyznaczenie jego daty.

- 40 To właśnie w tym kontekście art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003 przyznaje wnioskującemu państwu członkowskiemu termin sześciu miesięcy na wykonanie przekazania. Celem tego terminu jest zatem, biorąc pod uwagę praktyczne komplikacje i trudności organizacyjne, z którymi łączy się wykonanie przekazania, umożliwienie dwóm zainteresowanym państwom członkowskim współpracy w realizacji tego przekazania, a w szczególności wnioskującemu państwu członkowskiemu określenie sposobu, w jaki nastąpi przekazanie, którego dokonuje się zgodnie z ustawodawstwem krajowym tego państwa.
- 41 Z uzasadnienia dołączonego do projektu rozporządzenia Rady ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego, przedłożonego przez Komisję w dniu 26 lipca 2001 r. [COM(2001) 447 wersja ostateczna, s. 5, 19 i 20,], wynika, że właśnie po to, aby wziąć pod uwagę trudności praktyczne, jakie napotykają państwa członkowskie przy wykonywaniu przekazania, Komisja zaproponowała przedłużenie terminu na wykonanie transferu. Tenże termin jednego miesiąca wyznaczony w Konwencji określającej państwo odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu wniesionych w jednym z państw członkowskich Wspólnot Europejskich, podpisanej w Dublinie w dniu 15 czerwca 1990 r. (Dz.U. 1997, C 254, s. 1), która została zastąpiona przez rozporządzenie nr 343/2003, został następnie, zgodnie z wyżej wymienionym projektem rozporządzenia, przedłużony do sześciu miesięcy w art. 20 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia.
- 42 W drugiej sytuacji, kiedy to we wnioskującym państwie członkowskim dopuszcza się odwołanie, które może posiadać skutek zawieszający, i sądy tego państwa członkowskiego przyznają taki skutek swoim orzeczeniom, art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003 przewiduje, że termin na wykonanie przekazania zaczyna biec od momentu podjęcia „decyzji w sprawie odwołania [...] lub rewizji”.
- 43 W tej drugiej sytuacji, jeśli rozpoczęcie biegu terminu na wykonanie przekazania różni się od tego, który został wyznaczony w pierwszej z przywołanych sytuacji, niezmienny pozostaje fakt, że każde z zainteresowanych państw członkowskich musi, w celu zorganizowania przekazania, stawić czoła tym samym praktycznym trudnościom,

i w konsekwencji dysponować tym samym terminem sześciu miesięcy na jego wykonanie. Nic zatem w treści art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003 nie sugeruje, że prawodawca wspólnotowy miał zamiar w sposób odmienny traktować te dwie sytuacje.

44 Wynika z tego, że w tej drugiej sytuacji, w świetle celu wyznaczenia państwom członkowskim terminu, rozpoczęcie biegu tego terminu winno być określone w taki sposób, aby państwa członkowskie mogły, tak jak w pierwszej sytuacji, posługiwać się terminem sześciu miesięcy, który winny one z założenia w pełni wykorzystać na uregulowanie technicznych szczegółów przeprowadzenia takiego przekazania.

45 W konsekwencji rozpoczęcie biegu terminu na wykonanie przekazania może nastąpić jedynie wówczas, gdy zasadniczo uzgodniono i zapewniono przyszłą realizację przekazania, a do uzgodnienia pozostaje tylko sposób jego dokonania. Nie można uważać takiej realizacji za zapewnioną, jeśli sąd wnioskującego państwa członkowskiego, do którego wniesiono odwołanie, nie orzekł co do istoty sprawy, lecz ograniczył się do rozpatrzenia wniosku o zawieszenie wykonania zaskarżonej decyzji.

46 Wynika z tego, że w drugiej z przywołanych sytuacji, celem zapewnienia skuteczności (effet utile) przepisów art. 20 ust 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003 ustanawiających termin na wykonanie przekazania, rozpoczęcie biegu tego terminu winno nastąpić nie już w momencie wydania tymczasowego orzeczenia sądowego zawieszającego wykonanie procedury transferu, lecz dopiero w momencie wydania orzeczenia sądowego co do istoty sprawy, które nie może stanowić już przeszkody w stosunku do takiego wykonania.

- 47 Taką konkluzję nasuwają również dwa inne rodzaje względów, pierwszy oparty na poszanowaniu gwarantowanej przez państwo członkowskie ochrony sądowej, a drugi na poszanowaniu zasady autonomii procesowej państw członkowskich.
- 48 Po pierwsze, należy stwierdzić, że prawodawca wspólnotowy nie zamierzał podporządkowywać ochrony sądowej gwarantowanej przez państwa członkowskie, których sądy mogą zawiesić wykonanie decyzji o przekazaniu, umożliwiając w ten sposób osobie ubiegającej się o azyl właściwe zakwestionowanie wydanej w stosunku do niej decyzji, wymogom szybkiego rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu.
- 49 W istocie państwa członkowskie, które życzyły sobie ustanowić środki zaskarżenia, mogące doprowadzić do wydawania orzeczeń mających skutek zawieszający w ramach procedury transferu, nie mogą, w imię poszanowania wymogu szybkości procedury, znajdować się w sytuacji mniej korzystnej od państw członkowskich, które nie uznały uczynienia tego za konieczne.
- 50 W konsekwencji państwo członkowskie, które w ramach procedury transferu postanowiło wprowadzić środki zaskarżenia, mające w danym wypadku skutek zawieszający, i w związku z tym zmniejszyło ilość czasu, jaki mu przysługuje na przeprowadzenie procedury wydalenia osoby ubiegającej się o azyl o czas, jaki potrzebny jest sądom krajowym na rozstrzygnięcie sporu co do istoty, znalazłoby się w niewygodnej sytuacji, ponieważ kiedy nie jest ono w stanie zorganizować przekazania osoby ubiegającej się o azyl w bardzo krótkim okresie pomiędzy wydaniem orzeczenia co do istoty sprawy a upływem terminu na wykonanie przekazania, ponosi — na podstawie art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 343/2003, zgodnie z którym wraz z upływem terminu na wykonanie przeniesienia kończy się odpowiedzialność spoczywająca na państwie członkowskim, do którego skierowany jest wniosek — ryzyko stania się ostatecznie odpowiedzialnym za rozpoznanie wniosku o udzielenie azylu.

51 Wynika z tego, że wykładnia przepisów art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003 ustanawiających początek biegu terminu przyznanego wnioskującemu państwu członkowskiemu na dokonanie przekazania osoby ubiegającej się o azyl nie może prowadzić do konkluzji, iż w imię poszanowania prawa wspólnotowego wnioskujące państwo winno nie zważać na skutek zawieszający tymczasowego orzeczenia sądowego wydanego w kontekście odwołania mogącego taki skutek posiadać, który to skutek i tak chciało ono wprowadzić w swoim prawie wewnętrznym.

52 Jeśli chodzi, po drugie, o poszanowanie zasady autonomii procesowej państw członkowskich, należy zaznaczyć, że jeśli utrzymano by wykładnię art. 20 ust. 1 lit. d) rozporządzenia nr 343/2003, zgodnie z którą termin na wykonanie przekazania zaczyna już biec od momentu wydania tymczasowego orzeczenia mającego skutek zawieszający, sąd krajowy, który zechciałby pogodzić poszanowanie tego terminu z poszanowaniem tymczasowego orzeczenia sądowego mającego skutek zawieszający, znalazłby się w sytuacji zmuszającej go do wypowiedzenia się merytorycznie w przedmiocie procedury transferu przed upływem tego terminu, w drodze orzeczenia, które w danym wypadku, z uwagi na brak wystarczającego czasu przyznanego sądom, nie byłoby w stanie uwzględnić w sposób zadowalający skomplikowanego charakteru sporu. Jak podkreślają słusznie niektóre rządy i Komisja w swoich uwagach przedstawionych Trybunałowi, tego rodzaju wykładnia byłaby sprzeczna z omawianą zasadą potwierdzoną orzecznictwem wspólnotowym (zob. podobnie: wyrok z dnia 11 września 2003 r. w sprawie C-13/01 Safalero, Rec. s. I-8679, pkt 49; wyrok z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie C-432/05 Unibet, Zb.Orz. s. I-2271, pkt 39).

53 W świetle całości powyższych rozważań należy odpowiedzieć na pytanie prejudycjalne, że wykładni art. 20 ust. 1 lit. d) i art. 20 ust. 2 rozporządzenia nr 343/2003 należy dokonywać w ten sposób, że w przypadku gdy ustawodawstwo wnioskującego państwa członkowskiego dopuszcza odwołanie o skutku zawieszającym, termin na wykonanie przekazania zaczyna biec nie już w momencie wydania tymczasowego orzeczenia sądowego zawieszającego wykonanie procedury transferu, lecz dopiero począwszy od wydania orzeczenia sądowego rozstrzygającego co do istoty sprawy, które nie może już stanowić przeszkody dla takiego wykonania.

W przedmiocie kosztów

54 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 20 ust. 1 lit. d) i art. 20 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl wniesionego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego należy dokonywać w ten sposób, że w przypadku gdy ustawodawstwo wnioskującego państwa członkowskiego dopuszcza odwołanie o skutku zawieszającym, termin na wykonanie przekazania zaczyna biec nie już w momencie wydania tymczasowego orzeczenia sądowego zawieszającego wykonanie procedury transferu, lecz dopiero począwszy od wydania orzeczenia sądowego rozstrzygającego co do istoty sprawy, które nie może już stanowić przeszkody dla takiego wykonania.

Podpisy